

toz bere aora. Mendiko itzaldian, adibidez, zeintzuk diran doatsu esaterakoan, oso lau ari da. Mendira igo, ezarri ta, ikasleak inguruan zitula, edu onetan asi zan: «Doatsu beren gogoz beartsu diranak, zeru-erreñua berena dute-ta. Doatsu negar egiten dutenak, poz-tuko dira-ta. Doatsu biotz beraak, lurraren jabe izango dira-ta. Doatsu zuzen danaren gose-egarri diranak, aseko dira-ta. Doatsu errukitsuak, errukia iritxiko dute-ta. Doatsu biotz-garbiak, Jainkoa ikusiko dute-ta. Doatsu pakezaleak, Jainko-seme esango dautsie-ta. Doatsu zuzentasunagatik aurrean artuta darabiltzatenak, zeru-erreñua berena dute-ta. Doatsu zuek, neregatik biraoka ta atzetik segikarabiltzatenean, eta neregatik gezurretan edozer gaiztakeri zuen aurka esaten dutenean. Poztu ta alaitu zaiteste, sari aundia baitdezute. Zuen aurreko igarleak ere, gaizki erabilli zituzten orrela» (Mat., 5, 3-12).

Beste batzuetan itz zuur ta eskakunez ari zaizu: «Ondasuna daukazun tokian, an dezu biotza ere. Gorputzaren argia da begia... Iñor ez diteke izan bi nagusiren morroi... Ez larritu biarkez Egun bakoitzak naikoa du bere nekea» (Mat., 6, 21-34). Iñoiz baita itzal-

di zabalagoak ere: «Limosna egiten dezunean, ez beza jakin ezkerak, eskubiak zer dagian... Otoitzerakoan, ez egin berriketarik, siñisgabeak bezela; itzaren itzez entzungo zaiela uste dute-ta. Ez izan orrela; zuen Aitak ezagutzen dituba, zuen bear-izanak, zuek eske asi baiño lenago» (Mat., 6, 3-8).

Eta jakiturizko arlo barruan, irakas-bide berezi bezela, alegi edo **parabola** legea darabil; ez gero Berak asmatua, guztiz dirdiratsu bat baizik, maixutasun ikaragarri artaz baliatua egiazki. Parabola auek kontaera laburrak dira, berdintzakoak, ipui ta irudikizuneko nastesper zorrotzak; auetan, ordea, kanpotiko zer biotz-ikugarri gabe, amets-asmakizun eta iduriko gabe, itz zegian tokiko inguru ta girotik jasotako bizitz-gerlakeri bat lau ta labur iragarriaz bakarrik, oiturazko naiz erlijioak guri sakonenak aurkezten dituzte: bizi, koloretsu, eragille ta mojelak dira.

Ez darabil katezko itz, ezta eskoletan bezala. Berak jakintsurik aipatzen; eta, bereziki, sentigarri utsak, alderatuzko laburrak, edo-ta eguneroko bizitza izandutako alegori ta iduri-erakargarri bezela dabilzki irutik bizi-ta auetan diz-diz dagite gertatzen. Jainkoari ta

onen gurtzari buruzko gogapen eta ideia sakonak, gizonak alkarrekin izan bear ditun ar-emanen, pekatuen parkatze ta geroko bizitzari buruzkoak. Onek alere ezta adierazi nai Kristo'k etzitula beste alegori korapillatsuago batzuk ere erabilli, bere aotiko erakuspenera bezela artzeko oraindik gerbatu gabe zeuden entzuleen aurrean itz egitean, batez ere. Apostoluak bain, beti ipuiez ari zala ikusirik, esan zioten: «Zergatik itz egiten diezu ipui antzean?» — Eta Kristo'k: «Zuentzat dago zeru-erreñuaren muiña ezagutzea; aientzat ez. Duenari emango zaio, bada, ta ugarituko; baiña ez duenari, duena ere kendu egingo zaio» (Mat., 13, 10-12).

* * *

Jainko bat iragartzen du Kristo'k, eta ao betean iragarri ere. Ez gero bada -ezpadakoa. Maitekortadezu, errukiz betea, Kristo'ren Jainkoa. Olan agertzen zaigu sentendatzaillearen ipuiean, ardi galdurenean, eta abar. Urko lagunari zor zaion maitasunak ezta ezagutzen errazarik, ez egoerarik, ez ezertariko alderik, ez oharirik. Orrela dagerkigu samaritarraren alegian. Diru-metak, indiak eta aberastasunak ez dira ezer maita-

sunik gabe; bai, ordea, galtzeko bide. Beartasuna ta gaixoa bera ere, duinki eramanik, zerurako bide zaizkigu. Ori dio Epulon aberastaren eta Lazaro'ren alegiak

Kristo'k aldarrika iragartzen duen Jainkoak biotzera begiratzen du batez ere; barruko asmo ixilla nolakoa dan jakin nai du, sarri sua autspan bezela ezkutuan egon oi dan gogo ta borondatea. Gogora pariseu ta paga-batzaillearen ipuia; ortik dakusgunez, obe da pekatari apala ta umilla, lege-zaintzaille arroputza baiño, Maitasunak lurperatzen du pekatua, zardunen alegit agiri danen pekatari aundi zan errian amakunee bat, baiña pariseuak bera auzora Kristo'ri del egiten gogorren ta hunkinaren garbitu; Mat. 23. 1-12. «Ez diragarrez berak, berak, auzo, izozki ta txulekin, oinaz, uztarri, iparkatu gaituz, eta gure maitate due-tenak, gure gogoz, gure gaituagoraz berak, gure maitate bide»

Jainkoak berak adurka apaltzen du berak gogoz naur dan. «Egizute orren, Mat. 23, dio: Gure Aita, zere-tan berena, santu izan bedi zure izena...» (Mat., 6, 9). Eta otolitz onen kondizioak? Bedi zure eskaria apal, uste osoko ta iraunkorra.

Gogora gaberdian, denak lo zeudela, ogi-eske atera joan zan adiskidearena. Nork eman gabe utzi? «Eskatzen duenak artzen du —dio Kristo'k—; billa dabillanak arkitren du, ta ots-egin duenari irikitzen zaio» (Luk., 11, 10).

Olaxe nun-nai ta noiznai, aginpidea duenak egin oi duen bezela. Aldi berezi bat daukagu dizdizka; zarra berriztu bear da, oraingoari dagokiona eratuz. Mesias sarri agindua lurrean dago. Beraz, aldi bakoitzari berea eman bear. Orregatik edo, ezta bere jokabidea pariseu ta idazlarien antzekoa; beste zerbait du guztiz berezia. Argi ta garbi mintzatzen da, izkera bizi, zuzen ta saio-kutsuzkoz. Maite du entzule duen erria, baiña erriaz geiegi nastu barik, erri-nasle, ots, demagogu izateke.

Orduko eskola jakintsuetan —gaur ere bai sarri— egi bat artuta, inguruz inguru begiraturik, zeatz aztertu oi dogu. Kristo'k ez dago orrelan; ez, bidenabar ta ezustean bezela datorrenari oratu, guztien artean balbal zebillen zerbait ekin eta guztientzat lorgarri, adierrez eta eskurakoi zanari loturik, goiagoko egi bat, nolanaikoa gero, nola eguneroko gertakizun edo go-

rabera artan bete naiz burutzen zan gogora ekarri oi zien. Beti erri. koi ta maitati.

Jakitun, idazlari ta legelariakin ari zanean, orraitio, Aren izketa etzan ain lau ta tolesgea, zorrotz trebe, bein-betiko ta akaballa baizik. Olakoetan bekoz bekozko jokabidea artzen zuen, eriz-merizle agertuaz. Liburu Santuetara ere askotan joaz. Ola dagi, adibidez, Erroma'ri zor zitzaion petxu edo zergari buruz, Beltzebu'ren izenean deabruak botatzen zituala esan ziotenean, eta abar. Dialektika au etzan, ala ere, Platon'ek eta Aristotel'ek Grezia'n erabilli zutenaren antzekoa, galde-erantzunka, erabaitako errazoi ta argibideak ipiñiaz.

Esan bezela, doiñu berriakin ots dagi Kristo'ren itzak, Israel'go doiñuarekin nonbait, Liburu Santuetako doiñuz. Olako esanak berez dute jokera. Aren gora. Zer geiago? Baita beraz, gaur itzulika bezela, bere irakatsiak zabaltu ta sendatzen ko noski, gaurko irudi aundiak, giz-urera, gaurko. Dabid, Isai, Jonas ta abarren kutsua nabaitzen dituzten artean, tarte berdiñezko bertso-leloak, aurrez aurre bertso-leloak lez datozten epifonema berberak, ondo birit bildutako esan, entzuleen belar-

rrietan errez sartzen diranak. «Fru-tu onik ematen ez duen zugatza —dio Kristo'k—, ebaki ta sutara bota oi dute... Jauna, Jauna! esaten duen guztia ez, zeruko Aitaren naia egiten duena sartuko da zeru-erreñuan. Jauna, Jauna! esango didate askok egun aretan; ez al gihan zure izenaren igarle izan? Eta ez al genitun zure izenean deabruak aizatu, ta zure izenean mirari asko egin? Ordun adieraziko diet: etzaituet beiñere ezagutu; zoazte Nigandik gaiztakeri egilleok!» (Mat., 7, 19-23).

Orrez gaiñera ez zeukan Kristo'k bere itza zabaltzeko toki aparteko bat. Guk, gaur, eleizetan egin oi degu. Kristo'k edozein giro ta leku zuen egoki asko bere irakatsiak eriteko. Orain etxe barru bat du irakastegi, gero mendi punta bat; gaur itxasoa, hiar eleiza naiz sinagoga. Berri Ona zabaltzen zebillen aspertu gabe: gaitz eta min guztiak sendatzen. Jendetza aundia zijoan bere ondoren, Galilea'tik, Jerusalem'dik, Judea'tik... Onako batean egin zuen mendiko itzaldia, Tiberiades zingirari aurrez aurre. Ta garai artako uste iritziei kontra jarduna degu, txirotasuna, apaltasuna, biotz-garbitasuna, eramanpena, elkar-maitasuna tan antzeko birtuteak ao betean iragarritz. Gauz

auk etziran judutarren artean, ez erromarren artean aintzat artuak. Ala ere, auk dira bere zeru-erreñuaren oiñarri. Bide latz ortatik ekiñez betiko pake ta zoriona iritxiko.

Gizona, **Asiera** deritzan Liburuak diñoskunez, Jainkoaren antz eta irudiko egiña da; bere osotasuna, beraz, ontan datza naitaez, Jainkoaren osotasunera irixtean. Kristo'k dio: «Izan zaitezte erabat onak, zuen goiko Aita erabat onadan bezela» (Mat., 5, 48).

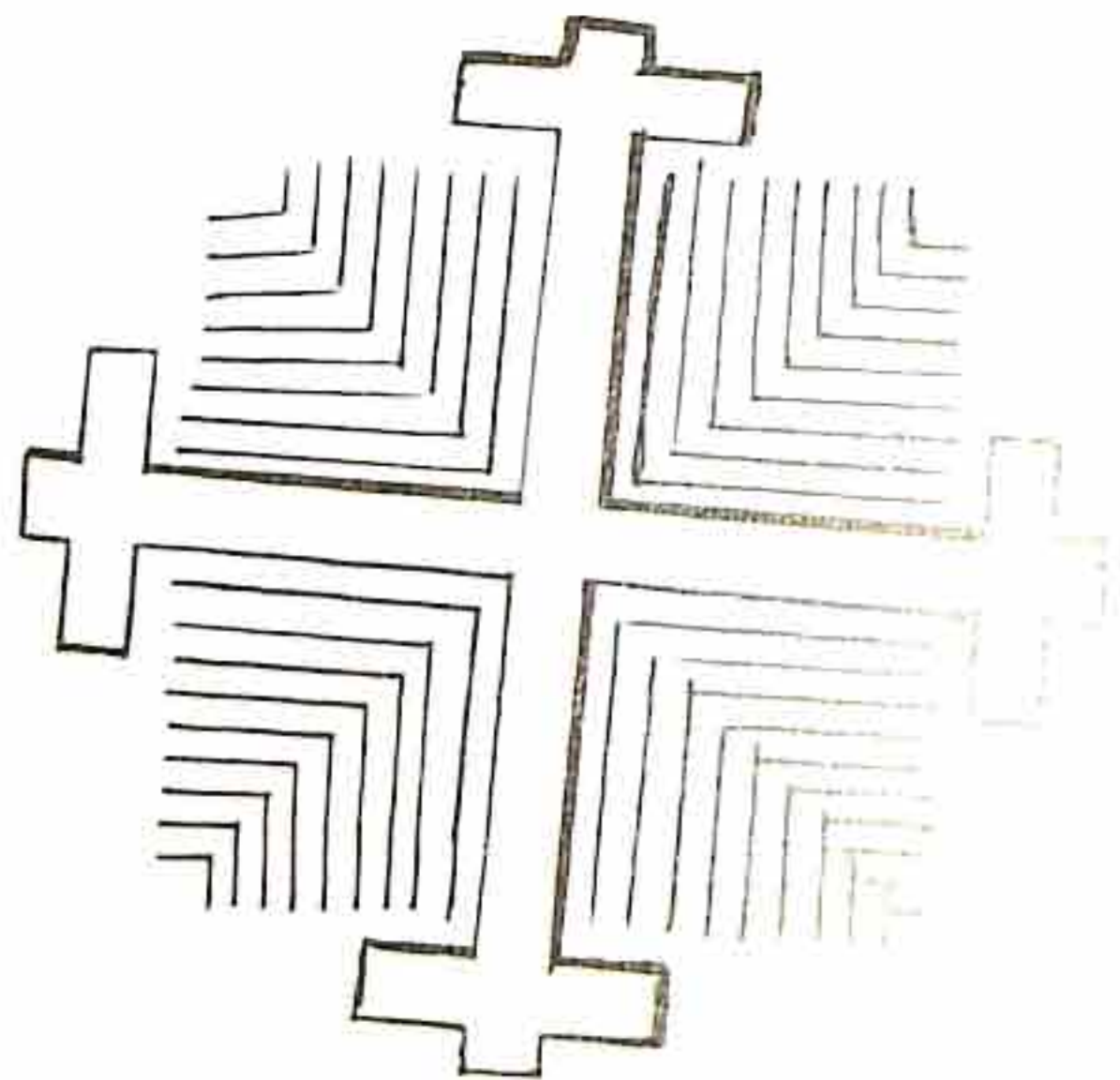
Ortan ari dana bide zuzenez doa; ortan ez dabillena, oker naitaez. Gere iritzi, oitura, erri ta zer guztien gaiñetik, bada, gora jo bear degu. Entzule gaizbidekorren aurrez, au ere iraganan Kristo'k: «Egiaz esan, gaizbaitzailleak eta amagaitzak, auzua artzen dizute Jainkoaren erria» (Mat., 21, 31).

Egiaz, diaz, iragan, amaitzeko, Baitzoko, diaz, Zafar nagusiak, Erren Agia —Lumen gentium— deritzan agirian diñoana: «Eliz donearen misterioa bere eraikitze edo sortzean agertzen da. Jesus gure Jaunak, ba, bere Elizari asiera eman zion berri ona iragarriaz, au

da, Jainko-erreinuaren etorrera, Liburu Santuetan antziñatik agindua iragarriaz: **Garaia betea da; Jainko-erreinua gainean da** (Mark., 1, 15). Au olan dala, erreinu onek gizonai dizdiz dagite Kristo'ren itzean, egiñetan eta begieran. Jainkoaren itza soroan ereindako azia-
ren antzekoa da (Mark., 4, 14): berau zintzo entzuten dutenak eta Kristo'ren artaldetxoko egin, oiek artuko dute erreinua; azia gero erneaz doa pixkaka pixkaka ta aziaz ebakitzeo garaia eldu arte (Mark.,

4, 26-29). Jesus'en mirariak be erreinu ori dagoneko lurrera etorria dala egiztatzen dute: **Deabruak Jainkoaren eskuz uxatzen ba'ditut, beraz etorri da zuengana Jainko erreinua** (Luk., 11, 20). Baiña, batez ere, erreinua agiri da Jainko Seme ta giza-seme dan Kristo'ren nor berberean; au bada, **besterik zerbitzera ta bere bizia askoren bi-zi-saritzat ematera etorri zan** (Mark., 10, 45).

Bizkargi

Gaurko abestiak

Ezta errez, ez, ez! Or gobiltz gauzai gaurkotasuna, itxura zerbait ezarri nairik. Ez egun baterako, luzarorako, ta ez dogu lortzen. Gauzak gaur, abiada ikaragarriaz iges egiten dauskue esku artetik.

Barruan daroagu, beste zaletasun eta grinã askoren artean, musikarako jita ta gogo erea. Nok eztau ori? Nori ez yako gustatzen kontu bat, musika zati bat? Gaurko arikoa baldin bada, batez be; aire berezikoa murrabait, ariña, ezer ez diñoana, aldrebesa. Au da gaur etsegin yakuna. Its batez esanda, «pop» musikea, abestia, nok ez dau maite?

Berau, baiña, urteotan or dabilkigu lurrean oñik ezarri ezinda; ego motzez, abiada lasterrean, baiña mundukatu ezinik. Eztau nai gendukuan beste gatz, zentzun, mamia gozo. Ariñegin baita, ganova bakoegia.

Zer ete da, izan be, gaurko abestia, gaurko musikea? Zer nai dabe bizar ta ule luzedun gazteok? Gazteok dionu ba ditue euren alderdi onak, baiña sagar gordin baten antzera eldu ta unuan bairik dabilta oindiño. Gurean oraintsu sartu ziran musika ta kanta-erak, baina horiek jakin mundik artuak?— urrin joanak dag'is gaurko abestia, gaurko musikea oraindiño zutik dagoz. Eta asken-aize be badu gaurko abestia, gaurko musikea, beraz zerbait; ez, eztagoz are gainean musikea.

Kanta-era batzuk... Norenak, baina, gaurko abestia, gaurko musikea, semokertze motza, lizun-itxura, dabilta mundukatu ezinik? Zer ee? Iña aer bai? Gazteak eurak zer diñoa orritzen? Zita erak baina jakie, mundik dabilzan eta norantza doazana?

Dana dala, suster bako abesti ta musika ori munduari nardagerrri yakola esan bear dogu. Ez zenduen ikusi aurtengo abesti-konkurtsoa? Telebixtaz emon eben. Neskatx irlandar batek, Dana'k, irabazi eban le-